

го з'їзду журналістів в Білграді та улаштування виставки славянських газет. З'їзд має бути в юні.

Останні вісти.

(З газет та по телеграфу).

Вшанування пам'яті Т. Г. Шевченка.

БРЕСТ-ЛИТОВСЬК. По ініціативі залізничних робітників одправлено панахиду по славетному Кобзареві України Т. Г. Шевченкові. Місцева адміністрація довго не давала дозволу. Звернулись до губернатора, який одповів, що „для служення панахиди дозволу брати не треба“. (Власн. кор.).

ЛУБНІ. З поради гласного д. Боярського городська дума доручила гор. управі виробити доклад і подати його на слідуюче чергове засідання думи про те, як найкраще городові вшанувати пам'ять Т. Г. Шевченка. (Власн. кор.).

Кара на газету.

ВАРШАВА. Редактора литовської газети Salt nis, що виходить в Сейнах, за надрукування оповідання „Жертва бурі“ присужено на 4 міс. в тюрму. (Власн. кор.).

Судова справа.

КИШИНЬОВ. Виїздна сесія одеської судової палати 1 і 2 апріля розбиратиме гучну справу про зловживання в кишиньовській міщанській управі, на чолі якої стояв староста Ковальджи. (Власн. кор.).

Рукоположення в священники.

КИШИНЬОВ. Цими днями преосвященний Серафим рукоположив у священники одставного підполковника Георгія Загорського, якого призначено свящ. в с. Перебійковець, хот. пов. (Власн. кор.).

Про т-ва в Ц. Польському.

ВАРШАВА. Департамент хліборобства звернувся до всіх губернаторів Ц. Польського з проханням прислати відомости про число т-в, заснованих на підставі правил 1906 р. Департамент має погодити цим товариствам прийняти статут, виданий 1909 р. (Власн. кор.).

Арешт.

ОДЕСА. Поліція арештувала біля 500 протігукот, яких ко етапу буде вислано з Одеси. (Власн. кор.).

Довговічність.

ЛОДЗЬ. Вмерла М. Робовська, проживши 112 рок. Вона залишила 126 душ нащадків. (Власн. кор.).

Одпук полтавському губернаторові.

ПЕТЕРБУРГ. Полтавському губернаторові Муравйову дано двохмісячний одпук за кордон.

Кандидати на морського міністра.

ПЕТЕРБУРГ. Кандидатами на місце Всевоєдського називають товариша мін. Григоровича, нач. морськ. ген. штаба Ебергарда і командіра севастопольського порта Вострема.

Гліодор в Царицині.

ПЕТЕРБУРГ. Єв. Гермоген, який виїхав в Царицину, просить синод дати йому час відіти на Гліодора.

Манастир, в якому сидить Гліодор, має в середині вигляд кріпости. Кругом церкви росташувались поклонники і поклонниці Гліодора. Біля їх всяка харч, квас, вода. Де хто сидить тут ще з неділі. Церковна служба йде цілий день. Гліодор не виходить з церкви. Прибув губернатор Стремюхов з полковником Семігановським. Прїїхали козаки. Вжито серйозних заходів проти безладдя.

За кордоном.

Справа Трудновського.

ВАРШАВА. З Кракова повідомляють, що присяжні виправдали Трудновського і Садовського, обвинувачених за вбивство Рибакка, запідозреного в шпінстві.

Література, наука, умлість і техніка.

— „Жан і Бобі“. „Театральна Вібліотека“ випустила в Києві в другому виданні жарт на одну дію М. Левцького та І. Попова: „Жан і Бобі“ (У вкуні).

— „Дзвінок“, часопис для дітей. Вийшло у Львові ч. 5. Зміст такий: Самійленко: В п'ятдесятлітню річницю смерті Шевченка (вірш). Іван Ліпа: Юрасів сад.—Дм. Йосифович: Достойний індик (вірш). К. Г.: Великі роковини.—Вогданов: Як іде життя в світі.—З широкого світа.—Д—о: Вправа вручності.—Праця і забава. Переписка редакції.

Додаток для малих читачів: Корнило Заклинський: Тарасове свято (вірш). К. Г.: Калинова хатинка Тараса Шевченка.—Байка коротенька.

Бібліографія.

Поляки и Евреи. Матеріал о польско-еврейскомъ спорѣ по поводу законопроекта о городскомъ самоуправленіи въ Польшѣ. Одеса, стор. 70; ціна 25 коп.

Недавно в нашій газеті була мова про польсько-еврейський конфлікт, що останніми часами дуже позначився в Польщі. Книжечка, якої заголовок ми тут навели, дає цікавий фактичний матеріал для освітлення того конфлікту,—і що найцікавіше—матеріал не однобічний, а з аргументами кожної зацікавленої сторони. З єврейського боку маємо дві статті д. Жаботинського; з польського—статті й заяви дд. Грабського, Дмовського та Свентоховського; дд. Дубровський і Пет-

рункевич виступають ніби безсторонніми, не зацікавленими свідками. Аргументація кожної сторони стоїть поруч і це дає читачеві змогу краще орієнтуватися в причинах і обставинах конфлікту. Домагання з єврейського боку—це гарантія „прав національної меншости“; позиція поляків—удержання за собою становища пануючої нації. Особливо цікаві в збірнику живо й з запалом написані статті д. Жаботинського. Талановитий публіцист не кидає без уваги жадного аргументу супротивної сторони й без жалю розкриває дійсний образ того націоналізму, який виявили поляки в єврейському питанні.

R—d.

П. І. Сениця: „Для своєї України“. Думи та пісні з „Кобзаря“ Т. Шевченка для співу з проводом фортепіяна № 1—„І широку долину“ (для баритона) 40 коп., № 2—„Як би мені черевики“ (для сопрано), № 3—„Огні горять, музика грає“ (тенор), № 4—„Тече вода в синє море“ (тенор або сопрано), № 5—„Ми нули літа молоді“ (баритон або м. сопрано або теж і тенор)—всі чотири останні №№ по 40 коп. Видання Леона Ізиковського у Києві.

П. І. Сениця ще зовсім недавно виступив перед українським громадянством з своїми композиціями на слова українських поетів. Тепер перед нами лежить нових його п'ять композицій на слова Т. Шевченка. Всі п'єси справляють гарне враження. Д-ря Сениця розуміє душу великого Кобзаря, має певний хист і теоретичне підготовлення до того, щоб передати психічні переживання в звуковій формі. Ті поезії Шевченка, що своїм складом і змістом наближаються до народних пісень д. Сениця ілюструє теж в українському пісенному народному стилі. Так, наприклад, для п'єси „Тече вода в синє море“, композитор в значній мірі покористувався з відомої пісні „Гуде вітер вельми в полі“, влучно обробивши на свій лад і розвинувши її мелодію. Народній колорит має також і музична ілюстрація віршу: „Як би мені черевики“. Силою форшлагів композитор, навіть, аккомпаніментові надає характер народнього інструменту—бандури. Для ілюстрації більш складних, вищих душевних переживань д. Сениця користується і складнішими музичними формами, не обмежуючи себе музичними формами народними. З цього роду композиції д. Сениці звертає на себе увагу № 3—„Огні горять, музика грає“. Вся п'єса написана в живому темпі вальса, але вже перші згуки аккомпаніента (терц-кварт аккорди другої ступені натурального мінора—без підвищеного ввідного тону) різким дісонаном вриваються в душу і показують тяжкі страждання поета, що доводять його до сліз серед загального весілля. На протязі всієї п'єси автор влучно користується сполученням характерних мажорних ходів з мінорними. Взагалі можна, здається нам, вважати цю річ найбільш оригінальною й цікавою з усіх вищезначених п'єс д. Сениці.

Віршові „Ми нули літа молоді“ композитор надає мелодію суху й безбарвну, тільки в тім місці, де згадується про „думи горді“, проривається одушевлення, що свідчить про колишні високі пориви. (з sol нижн. на sol верхнє). Провід фортепіяна теж характерний, особливо початок і кінець. Так і чуєш в цих одноманітних, сірих, нудних і тяжких днях, пережитих поетом в засланні.

№ 1 („І широку долину“) ілюстровано гарненькою мелодією. Але нам здається, що ця річ не зовсім удалася композиторові. Вона дає враження чогось незакінченого, зібганого.

Ці композиції д. Сениці можна сміливо рекомендувати нашим співцям. Вони написані без всяких претензій на дешеві ефекти і мають на собі печать справжнього художника. Шкода тільки, що видавництво Л. Ізиковського дуже недбало поставилося до свого завдання і допустило як в словесному так і музикальному тексті немало помилок.

П. Музиченно.

Л. Димша. Холмський вопрос. С.П.Б. 1910. Ст. 122. 6 статистичних таблиць, Мапа.

Досі нічого ґрунтовного не з'являлося по холмському питанню, що вичерпувало б справу зо всіх боків. Отже книжка д. Димши має на меті освітити справу з боку історичного, етнографічного, релігійного, державного і инш. Можна собі уявити, що за наукова вартість досить великої книжки, коли автор з однаковим апломбом балакає про все взагалі і з'окрема.

З того, що ще Володимир пішов до ляхів і заняв їхні городи Перемисль і Червень автор робить висновок, що ці міста зпокон-віку належали полякам. З того, що літопись каже про побужан, як про чужих, висновок—ще тоді холмшаки були не кривні рідні полянам; а ти часом літописець і про близьких деревлян тримається ворожого тону, бо вони були державними ворогами. Польські королі завше намагались вихопити Холмщину у галицьких князів і на цій основі д. Димша доводить одвічну належність Холмщини до Польщі, хоч всяке знає, що несите око ще не дає прав власности. Як погодити факт заснування в Холмі столиці князя Данила, що наводить сам д. Димша, з нелепним і невизначним етнографічним складом давнього Забужа,—невідомо, бо ж ніколи старий князь-воївник не дозволив би собі закладати культурного й державного осередку серед чужої людности. Що якийсь посадник зібрав 130 воєків для допомоги Ягелові проти Свидригайла—і в цьому автор добаєє прихильність холмшаків до польської держави; так можна на вчинках Киселя збудувати прихильність українського народу до Польщі під час Хмельнищини. З історією д. Димша поводиться просто: голій факт самого непевного характеру він собі легко витолковує і освітлює ad usum Poloniae.